

Vuorovaikutusraportti

Ruukinlahdenpuiston länsiosan asemakaavan muutos

Päivätty 3.1.2022
Diaarinumero HEL 2020-010181
Hankenumero 0830_14
Asemakaavakartta nro 12689

Vuorovaikutusraportin sisältö

Vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot asemakaavan muutoksen (kaavaratkaisu) valmisteluaikana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista (huomautukset) sekä vastineet niihin. Vuorovaikutusraporttia täydennetään kaavaprosessin edetessä.

Jäljennökset kaikista kaavan valmisteluaikana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13, puhelimitse 09 310 13700 ja sähköpostilla helsinki.kirjaamo@hel.fi.

Kaavoituksen eteneminen

Vireilletulo

- kaavoitus on tullut vireille vuonna 2021 kaupungin aloitteesta
- suunnittelusta on tiedotettu vuoden 2020 kaavoituskatsauksessa

OAS

- OAS ja muuta aineistoa nähtävillä 17.5.–4.6.2021
- nähtävilläolosta ilmoitetaan kirjeillä, verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat ja Lauttasaari-lehdessä
- mahdollisuus esittää mielipiteitä
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille mielipiteen jättäneille, jotka ovat mielipiteen yhteydessä erikseen ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteen

Ehdotus

- kaavaehdotus laitetaan julkisesti nähtäville
- julkisesta nähtävilläolosta ilmoitetaan verkkosivuilla <https://www.hel.fi/kaavakuulutukset>
- mahdollisuus tehdä muistutus, viranomaisilta pyydetään lausunnot

Hyväksyminen

- mielipiteisiin, lausuntoihin ja muistutuksiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy karttapalvelusta <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>
- kaupunkiympäristölautakunta hyväksyy kaavan arviolta keväällä 2022
- tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon aikana sekä niille sekä niille muistutuksen jättäneille, joiden sähköposti- tai postiosoite ilmenee muistutuksesta
- hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.
- hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.
- kaava tulee voimaan, jos hyväksymispäätöksestä ei ole valitettu tai valitukset on hylätty.

Yhteenvedot esitetyistä huomautuksista ja vastineet niihin

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo 17.5.–4.6.2021

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat rakentamistapaan, istutuksiin ja vesihuoltoon. Rakentaminen on toteutettava siten, että kuplahallin rakenteet, perustukset, huoltokontti tai -rakennus sekä pallokentän tekonurmi ovat myöhemmin tarvittaessa poistettavissa ja puita ei saa kaataa tarpeettomasti. Lumen välivarastointialue tulee maisemoida istutuksilla mahdollisuuksien mukaan. Asemakaavan muutos ei edellytä vesihuollon lisärakentamista.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että Lauttasaarentien laitaa on tarkoitus istuttaa hallin ja lumenkasvusalueen maisemoimiseksi enemmän kasvillisuutta nykytilanteeseen nähden, vaikka puustoa joudutaankin kaatamaan.

Kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta saatiin seuraavilta asiantuntijaviranomaisilta:

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginmuseo

Vastineet viranomaisten kannanottoihin

Kuplahalli sijoittuu pääosin nykyisen hiekkakentän ja nurmikentän päälle ja lumen välivarastointialue sijoittuu alueelle, jota on viime vuosina käytetty varikkoalueena. Puiston rakentamisen yhteydessä joudutaan kuitenkin kaatamaan noin 35 runkopuuta mm. kentän ja kulkureitien rakentamisen alta sekä maan korottamisen seurauksena Lauttasaarentien reunasta. Tarkoituksena on istuttaa tilalle kokonaisuudessaan noin 50 puuta, jolloin myös Lauttasaarentien laitaa tulee nykyistä enemmän kasvillisuutta maisemoimaan kuplahallia ja lumen välivarastointialuetta.

Tekonurmikentän, sen perustusten ja huoltorakennuksen poistettavuus tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Kuplahallin eri perustamistapoja on selvitetty jo viitesuunnittelun aikana, mutta lopullinen perustamistapa valitaan vasta jatkosuunnittelussa.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat yleisesti hankkeen lähtökohtiin ja hallin sijaintiin, liikenteeseen ja pysäköintiin, puiston käyttöön ja toimintoihin, maaperään ja puiston tulvimiseen, lumen välivarastointialueeseen, kuplahalliin

ja tekonurmikenttään, kaupunkikuvaan, meluun, valaistukseen, tuuliolosuhteisiin, kunnallistekniikkaan, hulevesiin sekä naapureihin ja luontoon.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä erityisesti siten, että kuplahallia ja tekonurmikenttää on siirretty OAS-vaiheessa esitettyyn viitesuunnitelmaan nähden noin 10 metriä länteen ja kaava-alueen viereen suunniteltua lumen välivarastointialuetta vastaavasti pienennetty noin 700 m²:llä, jolloin halli sijoittuu kauemmaksi asutuksesta ja kaava-alueen itäpuolelle jää enemmän viheraluetta. Asemakaavaehdotukseen on lisätty määräys, että hallin sisäänkäynnit ja tekniset laitteet tulee sijoittaa hallin länsipuolelle eli mahdollisimman kauas asutuksesta. Ruukinlahdenpuiston länsiosaa koskevaan viitesuunnitelmaan on lisäksi tehty mielipiteiden ja jatkosuunnittelun johdosta useita pienempiä korjauksia ja tarkennuksia. Kuplahallin vaikutuksista meluun on teetetty asiantuntijalausunto.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 17 kpl.

Vastineet mielipiteisiin aihepiireittäin

Hankkeen lähtökohdat ja sijainti

Kysyttiin, miksi PPJ:n halli piti purkaa Hernesaaresta ja miksi hallia tarvitaan, vaikka PPJ on saanut pysyvät tilat Jätkäsaaresta. Asukkaat kokivat, että heidän mielipiteitään ei ole kuultu hallin sijaintipaikan valinnassa riittävästi. Ruukinlahdenpuistoa pidettiin vääränä paikkana hallille mm. kaupunkikuvallisista syistä. Ehdotettiin, että halli sijoitettaisiin johonkin toiseen paikkaan, esimerkiksi Pajalahdenpuistoon. Puistoalueen varaamista yksityiselle taholle pidettiin ongelmallisena ja hankkeen kustannuksiin toivottiin läpinäkyvyyttä. Kysymyksiä herättivät myös hankkeen kesto ja se, voidaanko nyt tehtävän asemakaavamuutoksen perusteella alue muuttaa myöhemmin asuinkäyttöön.

Vastine

Kuplahallin sijoittaminen Ruukinlahdenpuistoon perustuu kaupunkiympäristölautakunnan päätökseen 7.4.2020. Lautakunta päätti palauttaa Ruukinlahdenpuiston puistosuunnitelman uudelleen valmisteluun siten, että suunnitelma mahdollistaa kuplahallin sijoittamisen puiston alueelle.

PPJ:n kuplahallille tarvitaan uusi paikka, vaikka Hernesaaren rakentaminen hallinto-oikeuden päätöksen (29.4.2021) myötä viivästyykin. PPJ:n jäsenmäärä on kasvanut voimakkaasti ja Jätkäsaaren halli on täynnä. Seura ei pysty myöntämään omille joukkueilleen ja jäsenilleen tarvittavaa vuoromäärää. PPJ:n 2000:sta jäsenestä noin 800 asuu Lauttasaareissa, mikä tekee alueesta järkevän sijoituspaikan seuran hallille. Ruukinlahdenpuistoa vastapäätä sijaitsee lisäksi Lauttasaaren ala-asteen koulun Lauttasaarentien toimipiste, joten myös koululaisten kannalta hallin tulo lisää harrastamedellytyksiä Lauttasaareissa optimaalisessa sijainnissa.

Hallia ei voida sijoittaa Pajalahdenpuistoon, sillä se on kaupungin inventoinneissa luokiteltu arvoympäristöksi, joka on aikakautensa tyyli-
piirteitä edustava puisto. Kuplahalli ei myöskään mahtuisi Pajalahden-
puiston hiekkakentälle nykyistä puustoa tuhoamatta. Lisäksi puiston ki-
vituhkakentälle on alueella monenlaista käyttöä koululaisten ulkoilusta
koirien koulutustoimintaan.

Hallin sijainti Ruukinlahdenpuiston sisällä on määrätynyt pitkälti hallin
länsipuolelle suunnitellun lumen välivarastointialueen ja alueen pohjois-
osaan suunnitellun hulevesikosteikon vaatimusten perusteella. Lumenkasausalueen sijainti perustuu Lauttasaaren lumenkäsittelyä
koskevaan selvitykseen, jonka mukaan Ruukinlahdenpuisto on rajalli-
sista vaihtoehtoista vähiten muuta haittaa aiheuttava alue. Puiston län-
sikärki on valittu lumenkasausalueen sijainniksi mm. maaperän ja lii-
kennejärjestelyjen takia. Lisäksi lumitilan tulee olla riittävän suuri, jotta
Lauttasaaren kadut voidaan pitää liikenteelle avoimina myös runsaslu-
misina ajanjaksoina. Hulevesikosteikkoa puolestaan tarvitaan sekä lu-
menläjityksestä että tekonurmikentältä purkautuvien hulevesien käsitte-
lyyn, jotta vesi ei päätyisi liian likaisena merenlahteen. Kaupunkiraken-
teellisesti katsottiin hallin asettuvan puistoon parhaiten Lauttasaaren-
tien suuntaisesti, kuitenkin niin, että hallin itäpuolelle jää riittävästi vi-
heraluetta.

Tekonurmikenttä on suunniteltu pysyväksi. Kuplahalli pystytetään talvi-
kaudeksi lokakuussa ja puretaan huhtikuussa. Hankkeen kestoa ei ole
sen tarkemmin suunniteltu. Puistoa ei voida muuttaa nyt tehtävän kaa-
vamuutoksen perusteella asuinkäyttöön.

Hankkeen kustannuksia on selvitetty kaavaselostuksessa ja Ruukinlah-
denpuiston länsiosan viitesuunnitelmassa. Kustannusjaosta kaupungin
ja kentän tulevien käyttäjien välillä sovitaan jatkosuunnittelun yhtey-
dessä.

Puiston käyttö ja toiminnot

Huolena oli, että lähivirkistykseen ei jää tilaa, kun puistoon sijoitetaan
koirapuisto, kuplahalli ja lumenkasausalue. Yksityisen hallin ja aidatun
kentän pelättiin estävän puiston vapaa ja monipuolinen harrastus- ja
virkistyskäyttö kesällä ja talvella. Lumen varastointiin tarkoitettua asfalt-
tikenttää ei myöskään pidetty puistoon sopivana. Toisaalta asfalttiken-
tälle toivottiin kunnollista koripallokenttää. Mm. hiihtämisen ja kuumail-
mapalloilun tulevaisuus puistossa herätti kysymyksiä.

Vastine

Koira-aitaus sijoittuu Ruukinlahdenpuiston itäosaan, jota suunnitellaan
omana hankkeenaan. Koira-aitausta koskeviin palautteisiin on vastattu
aiemmissa suunnitteluvaiheissa, eikä asia liity nyt tehtävään kaava-
muutokseen.

Perustelut kuplahallin ja lumenkasausalueen sijoittamisesta Ruukinlahdenpuistoon on esitetty kohdassa ”Hankkeen lähtökohdat ja sijainti”.

Lumenkasausalueen pohjan tulee teknisistä syistä olla asfalttia. Puiston tarkemmassa suunnittelussa on tarkoitus löytää käyttötapoja asfalttikentälle myös kesäaikaan. Alueelle on mahdollista sijoittaa mm. koripallokenttä, palloseinä ja myyntikojuja.

Nykyinen puistoalue pienenee, mutta toisaalta puistoalueen kasvillisuus ja sen monimuotoisuus lisääntyvät, kun puistoa parannetaan. Lumenvarastointi vie tilaa pääasiassa alueelta, jota on jo viime vuosina käytetty varikkoalueena.

Puiston itäosaan on mahdollista tehdä tulevaisuudessakin koululaisia ja lähialueen asukkaita palveleva lyhyt hiihtolatu. Ladun reitti on suunniteltava paikan päällä. Kuumailmapalloilu on yksityistä toimintaa, jolle ei kaupungin kaavoissa tai puistosuunnitelmissa osoiteta paikkoja, vaan ne haetaan luvanvaraisesti erikseen.

Tekonurmikenttä on ulkokaudella harjoitusvuorojen ulkopuolella päiväsaikaan vapaasti käytettävissä. Kenttää kiertävien aitojen tarkoituksena on mm. estää pallon kimpoaminen kentän ulkopuolelle. Aidassa on portteja, jotka eivät ole lukossa päiväsaikaan.

Harjoitusvuoroja tarjotaan myös muille urheiluyhdistyksille. Näin kenttä lisää alueen harrastusmahdollisuuksia, kun liikuntapuiston kenttä on jo nyt ruuhkainen. Myös viereisellä koululla on mahdollisuus hyödyntää kenttää ja hallia.

Kuplahalli ja tekonurmikenttä

Huolena oli, että hallia ei pureta kesäksi, koska niin ei tehty Hernesaarressakaan. Hallin teknisten laitteiden pelättiin pilaavan ympäristöä silloinkin, kun halli on purettuna. Myös hallin säilytyspaikka, materiaali ja käyttöikä herättivät kysymyksiä. Tekonurmikentän kumiruouheesta haihtuvista höyryistä oltiin huolestuneita. Kysyttiin, soveltuuko kenttä myös muille lajeille, esimerkiksi pesäpallolle. Suunniteltua kenttää pidettiin myös liian pienenä kilpaharjoitteluun.

Vastine

Asemakaavaehdotuksessa on määräys, että hallin saa pystyttää vuosittain 1.10.-30.4. välisenä aikana. Lainvoimaisen asemakaavaan nojalla kaupunki voi ryhtyä toimenpiteisiin, mikäli hallia ei jostain syystä purettaisi kaavassa ilmoitettuun ajankohtaan mennessä.

Kuplahallin kankaat viedään ulkokauden ajaksi muualle säilytykseen. Tekninen laitteisto jää kesäksi paikalleen kentän länsipäätyyn. Hallin käyttöikä on n. 30 vuotta. PPJ:n halli on hankittu vuonna 2013. Hallin kankaat ovat polyesteriä, joka ei ole terveydelle vaarallista.

Viime vuosina mm. THL, TTL ja EU:n kemikaalivirasto ECHA ovat tutkineet tekonurmien kumirouheesta haihtuvia haitta-ainepitoisuuksia. Nykyisen tutkimustiedon valossa kierrätetty kumirouhe ei aiheuta merkittävää haitallista altistusta tekonurmikenttien ja palloiluhallien käyttäjille. Kumirouheen ympäristövaikutuksia selvitetään ja rouheelle on jo kehitetty ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja.

PPJ eli Pallo-Pojat Juniorit on juniorijalkapalloseura ja kentän koko 46x60m palvelee lasten jalkapalloilua ja kilpaharjoittelua. Lähellä sijaitseva Lauttasaaren liikuntapuiston kenttä on kooltaan 55x95 metriä. Kenttä soveltuu myös muille lajeille, vaikka se onkin ensisijaisesti tarkoitettu jalkapalloseuralle. Pesäpallon harrastamiseen kentän koko ja päällyste eivät välttämättä ole optimaalisia.

Lumen välivarastointialue

Puistoon suunniteltua lumen välivarastointialuetta vaadittiin pienennettäväksi ja aluetta ympäröivien viheralueiden toivottiin olevan suurempia. Korkeita lumikasoja ja lumen kuljetusta raskailla ajoneuvoilla lähellä koulua pidettiin lapsille vaarallisena. Lumen kuljettaminen yöaikaan herätti huolta. Likaisen lumivuoren ja sen sulattamisen pelättiin likaavan ja saastuttavan aluetta sekä aiheuttavan terveysongelmia ja ulonäköhaittaa. Haluttiin tietää myös, miten uusi lumenkasausalue suhteutuu Hernesaaren lumenkaatolaituriin.

Vastine

Lumen välivarastointialueen pinta-alaa päätettiin pienentää saatujen mielipiteiden perusteella noin 700 m²:llä eli noin 16% osallistumis- ja arviointisuunnitelman kanssa esillä olleeseen viitesuunnitelmaan verrattuna. Alueen pienentäminen on kompromissi Lauttasaaren katujen ylläpidon ja puiston muiden käyttötarkoitusten välillä.

Ruukinlahdenpuistoon suunniteltu lumen välivarastointialue on tärkeä Lauttasaaren liikenteellisen toimintavarmuuden takaamiseksi lumen sadannan aikana. Koko saaren auraslunta ei voida suoraan ajaa Hernesaaren lumenvastaanotto paikalle, varsinkaan liikenteen ruuhka-aikoina tai kovan sadannan aikaan. On tärkeää, että Lauttasaarissa on alueellinen lumen välivarastointipaikka, jotta kalustoa voidaan vapauttaa tehokkaaseen auraukseen ja lumen poiskuljetukseen.

Alue tulee palvelemaan ainoastaan väliaikaista lumenkasausta, lumikasoja ei jätetä paikalle sulamaan. Lumet ajetaan pois varsinaiselle vastaanotto paikalle heti kaluston vapauduttua. Lumet eivät saastuta aluetta eikä lumi sula ympäristöön. Alue siivotaan roskista ja jätteistä talven jälkeen.

Lumenkasauspaikka vaatii varsinaisen lumen läjittämisen lisäksi tilaa auras- ja kuljetuskaluston turvalliselle liikkumiselle.

Lumen väliaikaisen kasaupaikan liikennejärjestelyt suunnitellaan siten, että häiriöt muuhun liikenteeseen, eritoten jalankulkijoihin ja pyöräilijöihin minimoidaan. Yöaikana pyritään mahdollisuuksien mukaan välttämään lumen kasausta alueelle ja viemään lumet suoraan varsinaiselle lumenvastaanotto paikalle Hernesaareen. Lumen auraus ja poiskuljetus aiheuttavat joka tapauksessa lisää liikennettä alueella, mutta paikallisesti väliaikaisesta kasausta on enemmän hyötyä kuin haittaa. Väliaikainen lumenkasausalue helpottaa ja nopeuttaa alueen tehokasta talvihoitoa, mikä vähentää mm. liukastumisonnettomuuksia.

Aluetta kiertävä aita ja muut asiatonta pääsyä estävät toimenpiteet suunnitellaan tarkemmin jatkosuunnitteluvaiheissa.

Liikenne ja pysäköinti

Etäisyyttä metroasemalle pidettiin liian suurena, jotta lapset voisivat saapua asemalta jalkaisin. Suoraa bussilinjaa hallille Helsingin keskustasta tai Lauttasaaren sisältä ei ole. Liikennemäärien pelättiin lisääntyvän alueella, kun lapsia tuodaan harjoituksiin autolla. Alueen nykyistä pysäköintipaikkojen määrää ei pidetty riittävänä nykytilanteessa eikä tulevan kentän tarpeisiin. Pelättiin, että Ruukinlahdentie muuttuu hallin parkkipaikaksi ja että autoja pysäköidään puistoon. Lisäpysäköintiä ehdotettiin lumenkasausalueen asfalttikentälle. Kysyttiin, onko laissa määritelty hallille varattavien autopaikkojen määrää. Riittävää polku-pyöräpaikkojen määrää pidettiin tärkeänä.

Vastine

Metroasema sijaitsee noin 650 metrin päässä kentästä. Asemalta pääsee kentälle kävellen n. 10 minuutissa ja pyörällä alle 5 minuutissa. Metroasemalta kulkee 20 minuutin välein busseja, jotka pysähtyvät hallin edessä. Suoraa bussilinjaa keskustasta hallille ei ole, kuten ei liikuntapuiston kentällekkään. Hallille on hyvät jalankulku- ja pyöräily-yhteydet.

Hallille saapuu arviolta 10–12 autokyydillistä /harjoitus ja harjoituksia on keskimäärin 7 päivässä. Kimppakyydit, jossa autossa on 2–3 lasta, ovat suosittu kulkumuoto. Autoista arviolta 3 / harjoitus jää paikalle odottamaan. Hallin tuottama autoliikenteen lisäys on arviolta 150–200 matkaa vuorokaudessa

Kesäkaudella pienempi osa lapsista saapuu kentälle henkilöautolla ja harjoituksia on Ruukinlahdenpuistossa jonkin verran vähemmän, koska kenttiä on enemmän käytössä ympäri Helsinkiä.

Saattoliikenne saa käyttää bussipysäkkejä, jotka sijaitsevat Lauttasaarentien varressa n. 50 m etäisyydellä hallin sisäänkäynnistä. Pysäköintipaikkojen käyttöastetta on seurattu vuoden aikana. Lauttasaarentien varressa Myllykallion ala-asteen edustalla on 13 kadunvarsipaikkaa 4 h aikarajoituksella, jotka voidaan muuttaa 2 h paikoiksi. Lauttasaarentie

50:n edustalla on 5 kadunvarsipaikkaa 2 h rajoituksella. Lisäksi Lahnalahdentien länsipuolella on pysäköintialue, jolla on nykyisin 24 h pysäköintirajoitukset. Tarvittaessa pysäköintiäikää voidaan sielläkin muuttaa lyhyemmäksi. Lisää kadunvarsipaikkoja löytyy Lahnalahdentien varresta.

Ruukinlahdentien pysäköintijärjestelyt pysyvät ennallaan. Kuplahallin sisäänkäynti on Lahnalahdentien puolella, joten lyhyin kävelymatka on Lauttasaarentien varrelta tai Lahnalahdentieltä.

Liikuntapaikoille on kaupungilla olemassa omat pysäköintinorminsa, mutta kaupunkiympäristölautakunta päätti 7.4.2020, että suunnitelma ei edellytä lisäpysäköintipaikkoja.

Ruukinlahdenpuistoon ei ole tulossa pysäköintipaikkoja. Myös lumen varastointiin tarkoitettu asfalttikenttä halutaan kesäaikaan pitää sille tarkoitettussa urheilukäytössä, eikä sinne esitetä pysäköintipaikkoja.

Hallin sisäänkäynnin yhteyteen tulee toteuttaa vähintään 30 polkupyöräpaikkaa, jotka ovat runkolukittavia.

Vaikutukset luontoon

Hankkeen vaikutuksia ympäröivälle luonnolle, kosteikolle ja merelle pidettiin haitallisena. Rauta-aitoja, tekonurmea, betonia ja asfalttia ei pidetty puistoon kuuluvina elementteinä. Alueen jättämistä vapaaksi luonnon monimuotoisuudelle pidettiin tärkeänä. Roskaamisen pelättiin lisääntyvän käytön mukaisesti alueella. Lintujen elinolosuhteista huomautettiin.

Vastine

Alkuperäinen, 1970-luvulta peräisin oleva puistosommitelma on vain osin säilynyt, sillä puiston länsiosa on ollut väliaikaisesti länsimetron varastointialueena vuosina 2008–2017. Kuplahalli sijoittuu pääosin nykyiselle nurmikentälle ja hiekkakentälle, ja lumenläjitys pääosin nykyisen hiekkakentän päälle. Kentän rakentamiseksi täytyy alueelta poistaa jonkin verran nykyistä puustoa. Toisaalta puistoon istutetaan tilalle nykyistä enemmän kasvillisuutta. Osa nykyisestä puustosta on kärsinyt tiiviistä maaperästä, ja on siksi huonokuntoista. Rakentamisen yhteydessä tullaan puiston länsiosasta kaatamaan noin 35 runkopuuta. Tilalle suunnitellaan istutettavan noin 50 puuta, joista osa on lehti- ja osa havupuita ja osa pieniä kukkivia puita. Puiston lajistoa on tarkoitus monipuolistaa ja samalla luonnon monimuotoisuus paranee. Kosteikkoaluetta on tarkoitus laajentaa ja sen yhteyteen istuttaa monimuotoista luonnonkasvillisuutta. Puiston reuna-alueet hoidetaan niittyinä.

Tekonurmella, rauta-aidoilla, betonilla ja asfaltilla on kaikilla oma välttämätön tarkoituksensa puistoon suunnitelluissa toiminnoissa. Puistossa tulee jatkossakin olemaan myös luontoa, nurmea, puita ja muita kasveja.

On odotettavissa, että roskaaminen lisääntyy käytön myötä. Alueen siisteydestä huolehditaan riittävällä roska- ja tarvittaessa syväkeräysasioilla.

Kentän ympärillä käytettävät aidat ovat yleisesti liikunta-alueilla käytettäviä kolmilankaverkkoaitoja, joiden yhteydessä ei ole havaittu ongelmia lintujen elinolojen suhteen. Hallin vieressä sijaitseva lasinen linja-autopysäkki ei ole asemakaavassa ratkaistava asia. Pysäkkikatokset ovat HKL:n sopimuskalusteita

Maaperä- ja tulva-asiat

Meriveden tulviminen puistoon herätti huolta. Paikkaa pidettiin tulvariskin ja maaperän takia hallille huonosti soveltuvana ja rakennuskustannuksiltaan hintavana.

Vastine

Varsinainen merivesitulva alueella on hyvin epätodennäköinen, sillä yhteys meriveteen on vähäinen alueen topografiasta johtuen. Alueen nykyiset vesiongelmat johtuvat puutteellisesta hulevesien hallinnasta. Liiallinen märkyys on haitallista osalle puista, vaikka vesi ei olisikaan suo-laista.

Alueen maanpinnan korkeusasema on kartta-aineiston perusteella noin tasolla +2,1...+3,1. Lauttasaarentien tasaus on tätä alempana. Suunnittelukohteen ja meren välissä on Länsiväylän tiepenger, jonka ali johtaa yksi alikulku Lahnalahdentiellä noin tasolla +1,9. Turvallisia rakentamiskorkeuksia on tutkittu yhteistyössä Ilmatieteen laitoksen kanssa, ja kartasto turvallisista rakentamiskorkeuksista Helsingissä on julkaistu mm. Helsingin karttapalvelussa. Lemislahden rannalla arvioitu turvallinen rakentamiskorkeus vuonna 2100 on +3,68 aaltoiluvara huomioiden. Koska halli ei sijoitu meren rannalle, voidaan soveltaa alempaa arvoa suositelluksi alimmaksi rakentamiskorkeudeksi. Turvallisena rakentamiskorkeutena pysyville rakenteille voidaan meren läheisyydessä pitää tasoa +2,8 alueella, jolla aaltoilua ei tarvitse ottaa huomioon. Jos meriveden pääsy alueelle ei ole mahdollista, määrittää kuivatustason rakennuspaikalla vallitseva pohjaveden korkeusasema. Maaperässä olevan veden eli pohja- ja orsiveden korkeusasema seurailee viiveellä merenpinnan korkeusasemaa, eikä lyhytaikaisessa tulvatilanteessa ehdi nousta tulvaveden pinnan tasolle. Viitesuunnitelmassa esitetty kentän pinnan korkeus on alimmillaan +3,1.

Maa- ja kallioperäyksikön pohjatutkimustietokannassa on tarkastelualueelta pohjatutkimustietoa useilta eri ajanjaksoilta. Uusimmat pohjatutkimukset on tehty alueella vuonna 2020. Alueen itäosa on ollut luonnontilassa matalaa vesialuetta, joka on täytetty. Ylimpänä maakerroksena ovat vaihtelevan paksuiset täyterrokset, ja niiden alla ovat enimmäkseen noin 4 m paksuiset savikerrokset. Saven alla ovat luonnon kitka- ja maakerrokset ennen kallion pintaa. Suunnittelun tarkentuessa myös pohjatutkimuksia tehdään tarvittaessa lisää.

Maanvaraiset rakenteet suunnitellaan aina siten, että pohjamaan kantavuus riittää kantamaan ylärakenteelta tulevat kuormat ja että rakenteeseen ei synny haitallisia painumia. Mikäli pohjamaan kantavuus ei ole riittävä, käytetään paaluja painumaherkkien rakenteiden perustamisessa. Rakennusten paaluttaminen on niin Helsingissä kuin muuallakin tavanomainen perustamisratkaisu. Hallin perustamistapa sekä mahdolliset pohjanvahvistukset määritellään kuitenkin lopullisesti vasta myöhemmässä suunnitteluvaiheessa. Alueen tasaus ja hallin perustamistavat suunnitellaan ottaen huomioon sen rakenteiden vaatimukset mm. painumille ja kuivatukselle. Alueen tasauksen nosto tehdään suunnitellusti painumalaskelmien perusteella ja alueelle suunnitellaan tarvittavat pohjanvahvistustoimenpiteet.

Hallin mahdollisten perustusten ja kentän kuivanapito edellyttää hulevesien hallintaa, eli hulevesien hallittua johtamista ja käsittelyä sekä rakenteiden salaojittamista. Alueen nykyiset märkyysongelmat johtuvat huonosta hulevesien hallinnasta. Hulevesien hallinnalla estetään huleveden johtuminen mm. naapurirakennusten kellareihin. Naapurikiinteistöt kuitenkin ovat velvollisia huolehtimaan omista hulevesistään. Yleisesti ottaen rakentamisella on ennemminkin pohjavettä alentava kuin pohjaveden tasoa nostava vaikutus.

Lumenkasausalueen asfaltointi tai vuodenajat eivät vaikuta ympäristön painumiin tai lähimpien rakennusten halkeiluun.

Kunnallistekniikka ja hulevedet

Puiston hulevesisuunnitelmaa pidettiin LUMO-ohjelman suositusten vastaisena. Alueen viemäroinnin järjestäminen herätti kysymyksiä.

Vastine

Puistoon suunniteltu hulevesien hallintarakenne ei ole LUMO-ohjelman suositusten vastainen, koska siinä on hyödynnetty luonnon omia veden kiertoa ja laatuun vaikuttavia tekijöitä kuten kasvillisuutta sekä nykyistä maastonmuotoilua. Lisäksi se sijaitsee mahdollisimman lähellä hulevesien syntypaikkaa. Nykyistä kosteaa maastonkohtaa (pieni kosteikko) on säilytetty mahdollisimman paljon. Luonnonmukaisella hallintarakenteella on tarkoitus suodattaa hulevesien epäpuhtauksia ennen veden laskemista meren lahteen.

Suunnitellun hallintarakenteen myötä myös alueen vieraslajien poistaminen tulee säännöllisemmin hoidettua, koska sitä voidaan tehdä hulevesirakenteen hoitotoimenpiteiden yhteydessä.

Hulevesien hallintaa ja kuivatusta on selostettu tarkemmin alueen viitesuunnitelmassa. Tekonurmikenttä kuivatetaan salaojilla. Puiston käytävyyttä parannetaan ohjaamalla hulevesiä painanteilla ja pinnantasaussella hulevesikosteikkoon, josta yli valuva vesi ohjataan nykyiseen

maanalaiseen purkuputkeen puiston itäosassa. Lisäksi nykyisen hulevesiverkoston kunto ja purkuaukkojen toimivuus tarkistetaan ja kunnostetaan.

Ympäristöhäiriöt (melu, valaistus, tuuli ja varjostus)

Kuplahallin pelättiin heijastavan Länsiväylän melua puiston ja lähimpien talojen suuntaan. Hallin teknisten laitteiden melutaso herätti huolta. Myös hallin purkamisen ja pystyttämisen epäiltiin aiheuttavan melua syksyisin ja keväisin.

Kentän valaistuksen pelättiin häiritsevän asukkaita ja aiheuttavan uni-ongelmia.

Korkean kuplahallin epäiltiin myös aiheuttavan tuulitunnelin ja voimakkaita pyörteitä erityisesti Ruukinlahdentie 3:n, Lauttasaarentie 49:n ja hallin välille.

Hallin pelättiin myös varjostavan viereisiä taloja.

Vastine

Melu

Ilmatäytteisen hallin pystyttäminen ei aiheuta erityisesti melua. Joka-vuotinen purkaminen ja pystytys tehdään pääsääntöisesti talkoovoimin. Ihmiset ovat talkootyössä päiväsaikaan. Rakentamisvaiheessa mahdollisten betonipaalujen asentaminen aiheuttaa jonkin verran melua, mutta työ tehdään päiväsaikaan.

Viitesuunnitelmassa palloiluhallin sisäänkäynti ja tekniset laitteet on sijoitettu alueen länsiosaan. Tällöin tekniset laitteet sijoittuvat mahdollisimman etäälle Ruukinlahdentien itäpuolella sijaitsevista asuinkerrostoista, eikä laitteiden melusta siten arvioida aiheutuvan merkittävää meluhaittaa asumiselle. Laitteiden melu voidaan rinnastaa taloteknisten laitteiden aiheuttamaan meluun, eikä se saa ylittää ympäristöministeriön asetuksessa 796/2018 ja sen muutosasetuksessa 360/2019 annettuja lukuarvoja. Kaavamääräyksellä on varmistettu palloiluhallin ja laitteiden sijoittuminen viitesuunnitelman mukaisesti.

Kaavaehdotuksen valmistelun yhteydessä on tutkittu palloiluhallin vaikutuksia sen lähialueen liikennemelutasoihin. Asiantuntijalausunto on kaavaselostuksen liitteenä. Lausunnon mukaan palloiluhallilla ei ole kielteisiä liikennemeluvaikutuksia lähimpien asuinrakennusten tai Lauttasaaren ala-asteen koulun suuntaan.

Valaistus

Kentän valaistus toteutetaan LED-valaisimilla. Valonheittimet asennetaan häikäisyn minimoimiseksi tavanomaista matalammalle ja valo koh-

distetaan valaisemaan ensisijaisesti kenttää. Valotasoa voidaan himmentää tai valot voidaan sammuttaa yöksi. Kuplahallilla on oma erillinen valaistuksensa.

Tuuliolosuhteet

Kuplahallin etäisyys Ruukinlahdentie 3:ssa sijaitsevaan asuinkerrostaloon on noin 64 metriä ja Lauttasaarentie 49:ssä sijaitsevaan asuinkerrostaloon noin 67 metriä. Vertailun vuoksi näiden kahden kerrostalon etäisyys toisiinsa on pienimmillään noin 45 metriä. Tuulisuuden lisääntyminen katutasossa liittyy yleensä korkeaan rakentamiseen, eikä tässä tapauksessa 16 metriä korkean hallin vaikutusta tuulisuuteen yhdessä yli 60 metrin päässä sijaitsevien 5- ja 6- kerroksisten kerrostalojen kanssa pidetä merkittävänä.

Varjostus

Hallin varjostusta on tutkittu Ruukinlahdenpuiston länsiosan päiviteytyssä viitesuunnitelmassa, joka on kaavaselostuksen liitteenä. Lokakuussa ja huhtikuussa halli varjostaa Ruukinlahdentie 3:n länsipäädyn alimpia kerroksia jonkin aikaa ennen auringonlaskua auringon paistessa hyvin matalalta. Talviaikana aurinko ehtii pääosin jo laskea, ennen kuin varjot osoittavat asuinrakennusten suuntaan.

Muut vaikutukset naapureihin

Huomautettiin, että vaikutukset lähialueen asukkaiden jokapäiväiseen elämään ja mielenterveyteen sekä asuintalojen rahalliseen arvoon tulisi arvioida.

Vastine

Kaavaratkaisun vaikutuksia mm. kaupunkikuvaan, maisemaan, luontoon, liikenteeseen, ihmisten terveyteen, turvallisuuteen ja eri väestöryhmien toimintamahdollisuuksiin lähiympäristössä on arvioitu kaavaselostuksessa. Ympäristössä tapahtuvien muutosten vaikutukset mielenterveyteen ovat yksilöllisiä ja niitä on vaikea yleisesti arvioida.

Kuplahallilla ei arvioida olevan asuntojen arvoa laskevaa vaikutusta. Lauttasaari on erittäin kysyttyä aluetta ja asuntojen neliöhinnat ovat nousseet viime vuosina voimakkaasti. Lauttasaari on jo yksi Helsingin kalleimmista ja suosituimmista asuinalueista. Vaikka asemakaava-hanke muuttaakin maisemaa ja puiston käyttöä, se osaltaan myös parantaa alueen virkistys- ja liikuntamahdollisuuksia.

Suunnitelma-aineiston puutteet

Hallista esitettyjä näkymäkuvia pidettiin harhaanjohtavina ja puutteellina mm. kesäisen vihreiden puiden takia. Puiston nykytilanteesta ei ollut kuvaa. Aineistossa ei myöskään ollut kuvaa, jossa olisi näkynyt

koko Ruukinlahdenpuisto. Suunnitelma-aineistoa pidettiin myös puutteellisenä kustannuslaskelmien ja vaikutusten arvioinnin osalta. Myös tiedot hallin korkeudesta ja painosta puuttuivat.

Vastine

Suunnitelma-aineiston puutteita on korjattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadun palautteen perusteella ja suunnittelua on jatkettu ja tarkennettu asemakaavaehdotusta varten. OAS-vaiheessa kaavaselostus ja kaavakartta ovat luonnoksia, joissa esimerkiksi kaikkia vaikutuksia ei ole vielä arvioitu.

Viitesuunnitelman näkymäkuvia on korjattu ja uusia, lumista talvea esittäviä kuvia on teetetty. Lauttasaarentien varteen istutettavia puita on näkymäkuvissa pienennetty, mutta suunnitelmassa on kuitenkin esitetty hallin reunoille runsaasti talvella vihreänä säilyvää havukasvillisuutta siksi, että talviaikainen halli maisemoituisi paremmin. Uutena kuvana on myös kesäistä tilannetta esittävä ilmakuvasoitus.

Viitesuunnitelmassa on jo OAS-vaiheessa ollut esillä yhdistetty asemapiiirros, jossa näkyy koko Ruukinlahdenpuisto. Puiston itäosaa suunnitellaan omana hankkeenaan.

Kuplahallin korkein korkeus on noin 16 metriä maanpinnasta. Ilmatäyteen hallin paino on käytännössä vähäinen, koska kuormitus ei kohdistu sellaisenaan alaspäin. Hallin kankaat painavat n. 10 tonnia ja laitteistot n. 3 tonnia.

Alueen viitesuunnitelmasta on tehty kustannusarvio, mutta kaikkia mahdollisia kustannuksia ei ole tässä suunnitteluvaiheessa voitu tarkasti arvioida. Kustannukset on selostettu tarkemmin kaavaselostuksessa ja viitesuunnitelmassa. Kustannusjaosta kaupungin ja hallia sekä tekonurmikenttää käyttävän PPJ:n välillä sovitaan myöhemmin.
